

prima instanță: A. Andronic
instanța de apel: N. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță,

DECIZIE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Vieru
Judecătorii: Valentina Clevadî, Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari, Oleg Sternioală

examinând cererea de recurs declarată de către Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, Ecaterina Andronachi și David Brodsky cu privire la încasarea datoriei contractuale,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Ecaterina Andronachi, casată parțial hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2014 în partea respingerii acțiunii reconvenționale și emisă în această o nouă hotărâre privind admiterea acțiunii reconvenționale,

c o n s t a t ă

La 11 ianuarie 2013, Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, Ecaterina Andronachi și David Brodsky cu privire la încasarea datoriei contractuale.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 15 septembrie 2009 a încheiat cu Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată contract de credit nr. 2389, modificat prin acordurile adiționale nr. 1 din 04 martie 2010, nr. 2 din 13 iulie 2010, nr. 3 din 13 august 2010, nr. 4 din 09 septembrie 2010, prin care a acordat acesteia un credit în mărime de 359 000 dolari SUA cu termenul de rambursare de pînă la 14 septembrie 2011.

La 15 septembrie 2009 Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a încheiat cu Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată contract de credit nr. 2390, modificat prin acordurile adiționale nr. 1 din 04 martie 2010, nr. 2 din 13 iulie 2010 nr. 3 din 13 august 2010 și nr. 4 din 09 septembrie 2010, prin care a acordat pîrîtei un credit în mărime de 176 000 dolari SUA cu termenul de rambursare de pînă la 14 septembrie 2011.

Conform contractelor enunțate, Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată și-a asumat obligația de a rambursa creditele în termenul și condițiile stabilite.

Invoca reclamantul că potrivit pct. 14.1 al contractului de credit nr. 2389 din 15 septembrie 2009 și pct. 13.1 al contractului de credit nr. 2390 din 15 septembrie 2009 acestea își încetează acțiunea din momentul rambursării complete a creditului și a plăților aferente acestuia.

În vederea garantării obligațiilor asumate prin contractele de credit, Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a încheiat, în calitate de creditor, cu Ecaterina Andronachi și Brodsky David contractele de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 și, respectiv nr. 2390 din 04 martie 2011, prin care aceștia s-au obligat să răspundă solidar cu debitorul pentru obligațiile neexecutate ale acesteia.

Contrar obligațiilor asumate, Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată a format o datorie totală față de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” în mărime de 930 334,88 dolari SUA, conform situației din 04 ianuarie 2013, inclusiv conform contractului nr. 2389 din 15 septembrie 2009 în mărime de 333 678,23 dolari SUA - soldul creditului, 55 623 dolari SUA - dobînzii, 19 847,5 dolari SUA - penalități la ratele de credit și 225 533,82 dolari SUA - penalități la dobînzii, și conform contractului de credit nr. 2390 din 15 septembrie 2009 în mărime de 133 669,44 dolari SUA - soldul creditului, 32 310,33 dolari SUA - dobînzii, 9 586,10 dolari SUA - penalități la ratele de credit și 120 086,46 dolari SUA - penalități la dobînzii.

Consideră reclamantul că, în temeiul art. 512, 513, 1236, 1243, 1146, 1153, 1156 și 530 Cod civil, este în drept de a pretinde urmărirea debitorului și a fidejuserilor în limita obligațiilor contractuale, inclusiv în partea sumei pretinse de 100 000 dolari SUA, fără a se limita la cuantumul acesteia.

Indică reclamantul că notificările expediate debitorului au rămas fără răspuns.

Consideră reclamantul că conform principiului disponibilității prevăzut de art. 27 CPC este în drept de a solicita încasarea datoriei în sumă de 100 000 USD, fără dreptul de a renunța într-un fel la dreptul său de a solicita pe viitor restul sumei datorate.

Solicită Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” încasarea în mod solidar din contul Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, David Brodsky și Ecaterina Andronachi a datoriei în sumă de 100 000 dolari SUA, taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 7000 lei și cheltuielile de asistență juridică.

La 19 martie 2013 Andronachi Ecaterina a depus acțiune reconvențională împotriva Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată cu privire la recunoașterea nulității contractului de fidejusiune și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 86-88, Vol. I).

În motivarea acțiunii reconvenționale Ecaterina Andronachi a indicat că în ianuarie 2013 a primit de la Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” o notificare, prin care aceasta a solicitat achitarea datoriei Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată invocând că la 31 martie 2011 a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 2389, în baza căruia și-a asumat obligația de a răspunde solidar cu debitorul Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată în limita creditelor de 359 000 dolari SUA și 176 000 dolari SUA, a dobânzilor, dobânzilor majorate, penalităților și prejudiciilor legate de realizarea de către bancă a drepturilor ce reies din contractele de credit.

Menționează Ecaterina Andronachi că drept răspuns la notificarea enunțată a informat banca despre faptul că nu cunoaște despre contractul de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 și că nu deține un exemplar al contractului menționat.

Susține că în martie 2011 s-a prezentat la Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” și a semnat diverse anchete și formulare în legătură cu desemnarea sa în funcția de director al Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată. Invocă că desemnarea sa în această calitate fiind impusă de faptul că fostul director, Brodsky David a părăsit țara, deși anterior îi promisese că afacerea va fi una profitabilă, însă ulterior a ridicat sumele creditelor primite și a dispărut.

Menționează reclamanta că la 09 februarie 2011 a devenit asociat al Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, iar ulterior a fost efectuat un audit în cadrul căruia s-au depistat încălcările indicate, iar reclamanta a fost informată despre faptul că Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată a rămas fără director și asociați și suspectarea acestora de furt a sumelor creditului.

Ecaterina Andronachi indică că în martie 2011, atît ea cît și Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” cunoșteau despre existența datoriei Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, iar pentru a salva afacerea a dus tratative cu Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, considerînd că aceasta este de bună-credință în colaborarea cu ea și cu Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată în scopul atragerii lui Brodsky David la răspundere și restituirea sumelor creditelor, însă banca s-a folosit de situația în care aceasta era și prin inducerea în eroare a semnat contractul de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 în condiții defavorabile pentru aceasta și fără acordul său.

Susține Ecaterina Andronachi că colaboratorii băncii, în martie 2011, i-au explicat că deoarece s-a schimbat administratorul Întreprinderii cu Capital Străin

„Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată este necesară semnarea anchetelor și a formularelor în conformitate cu regulamentul băncii, însă nu i-au explicat că printre actele propuse spre semnare a fost inclus și contractul de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011, astfel încât aceasta a fost înșelată pentru a-1 semna, iar despre existența acestui contract nu a cunoscut pînă la înaintarea reclamației din 04 ianuarie 2013.

Invocă Ecaterina Andronachi că colaboratorii Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” cunoșteau că nu este vorbitoare a limbii de stat și nu putea cunoaște și înțelege sensul contractului de fidejusiune, întrucât ea nu a intenționat să semneze un astfel de contract.

Solicită Ecaterina Andronachi repunerea în termen a acțiunii reconvenționale, declararea nulității contractului de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 încheiat între Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” și Ecaterina Andronachi și încasarea din contul Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 17 ianuarie 2013 a fost admisă cererea de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii înaintată de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, fiind dispusă aplicarea sechestrului asupra bunurilor și sumelor de bani ale Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, Ecaterina Andronachi și Brodsky David în beneficiul Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” în limita sumei de 100 000 USD (f.d. 40-42, Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013 au fost respinse recursurile declarate de Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată și Ecaterina Andronachi cu menținerea încheierii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 17 ianuarie 2013 (f.d. 74-78, Vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2013 a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013 (f.d. 117-120, Vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 noiembrie 2013 a fost respins recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2013 (f.d. 132-135, Vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 iunie 2014 acțiunea depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea în mod solidar din contul Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, Andronachi Ecaterina și Brodsky David în beneficiul Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a datoriei în mărime de 100 000 dolari SUA și taxa de stat în mărime de 36 540 lei. În rest pretențiile au fost respinse. Acțiunea reconvențională depusă de Andronachi Ecaterina a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 19, 25-37, Vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2015 a fost dispusă ridicarea pricinii de la examinare și remisă în prima instanță pentru emiterea unei hotărâri suplimentare în privința pretenției cu privire la repunerea în termen a acțiunii reconvenționale (f.d. 89-91, Vol. II).

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 mai 2015 s-a repus în termen acțiunea reconvențională depusă de Andronachi Ecaterina împotriva Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulității contractului de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 111—113, Vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat de Ecaterina Andronachi, fiind casată parțial hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2014 în partea respingerii acțiunii reconvenționale și emisă în această parte o nouă hotărâre privind admiterea acțiunii reconvenționale, a fost declarat nul contractul de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 încheiat între Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” și Ecaterina Andronachi. A fost respinsă ca fiind nefondată acțiunea Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Ecaterinei Andronachi cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei, fiind încasat din contul Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” în beneficiul Ecaterinei Andronachi taxa de stat în sumă de 3000 lei (f.d. 217-232, Vol. II).

La 07 iunie 2016, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 233, Vol. II).

La 02 august 2016, Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 02 august 2016 este depus în termen, deoarece la materialele pricinii nu există dovada recepționării de către recurent a copiei deciziei instanței de apel, iar conform recursului, recurentul a indicat că a recepționat copia deciziei instanței de apel la 14 iunie 2014 (f.d. 2, Vol. III).

Recurentul, Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Astfel recurentul a indicat că instanța de apel a aplicat eronat speței prevederile art. 567-571 Cod civil și neîntemeiat a calificat contractul de fidejusiune ca fiind unul de preluare a datoriei. De asemenea recurentul a indicat că instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 207 Cod civil și neîntemeiat a constatat lipsa cauzei la încheierea contractului de fidejusiune.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neaprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 26 iunie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, Ecaterinei Andronachi și Brodsky David cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Până la data examinării pricinii, intimații nu au depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat în limitele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele pricinii rezultă că la 15 septembrie 2009, Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a încheiat cu Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată contract de credit nr. 2389, modificat prin acordurile adiționale nr. 1 din 04 martie 2010, nr. 2 din 13 iulie 2010, nr. 3 din 13 august 2010, nr. 4 din 09 septembrie 2010, potrivit căruia Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a acordat Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată un credit în mărime de 359 000 dolari SUA cu termenul de rambursare pînă la 14 septembrie 2011 (f.d. 9-15, Vol. I).

La 15 septembrie 2009 Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a încheiat cu Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată contract de credit nr. 2390, modificat prin acordurile adiționale nr. 1 din 04 martie 2010, nr. 2 din 13 iulie 2010 nr. 3 din 13 august 2010 și nr. 4 din 09 septembrie 2010, potrivit căruia Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a acordat Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată un credit în mărime de 176000 dolari SUA cu termenul de rambursare de pînă la 14 septembrie 2011 (f.d. 16-23, Vol. I).

În vederea garantării obligațiilor asumate prin contractele de credit, Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a încheiat, în calitate de creditor,

cu Brodsky David contract de fidejusiune nr. 2390 din 04 martie 2011 prin care s-a obligat să răspundă solidar cu debitorul pentru onorarea corespunzătoare a obligațiilor conform contractului de credit încheiat între creditor și debitor (f.d. 23-24, Vol. I).

Potrivit pct. 1.3 al contractului de fidejusiune nr. 2390 din 04 martie 2011 David Brodsky în calitate de fidejutor răspunde în toate cazurile stabilite de contract pînă la suma maximă în mărime de 599 200 USD.

Totodată în vederea garantării obligațiilor asumate prin contractele de credit, Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a încheiat, în calitate de creditor cu Ecaterina Andronachi contract de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 prin care s-a obligat să răspundă solidar cu debitorul pentru onorarea corespunzătoare a obligațiilor conform contractului de credit încheiat între creditor și debitor (f.d. 25-26, Vol. I).

Potrivit pct. 1.3 al contractului de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 Ecaterina Andronachi în calitate de fidejutor răspunde față de creditor în aceeași măsură ca debitorul în limita valorii creditului în mărime de 359 000 dolari USD conform contractului de credit nr. 2389 din 15 septembrie 2009; 176 000 dolari USD conform contractului de credit nr. 2390 din 15 septembrie 2009, valoarea dobînzii calculate pentru întreaga perioadă de rambursare conform prevederilor contractului de credit, valoarea dobînzii majorate, penalitatea calculată pentru neachitarea în termen a plății, compensarea daunelor și recuperarea cheltuielilor legate de realizarea de către creditor a drepturilor ce reiese din contractul de credit.

Contrar obligațiilor asumate, conform situației din 04 ianuarie 2013, Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată a format o datorie totală față de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” în mărime de 930 334,88 dolari SUA.

La 11 ianuarie 2013, Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, Ecaterinei Andronachi și David Brodsky cu privire la încasarea datoriei contractuale în sumă de 100 000 USD, considerând că conform principiului disponibilității prevăzut de art. art. 27 CPC este în drept de a solicita încasarea datoriei în mărimea enunțată, fără dreptul de a renunța într-un fel la dreptul său de a solicita pe viitor restul sumei datorate.

La 19 martie 2013 Andronachi Ecaterina a depus acțiune reconvențională împotriva Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată cu privire la recunoașterea nulității contractului de fidejusiune și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 86-88, Vol. I).

Fiind investită cu examinarea prezentei pricini, prima instanță prin hotărârea din 30 iunie 2014 a admis parțial acțiunea depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” și a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Andronachi Ecaterina.

Instanța de apel prin decizia din 28 aprilie 2016, a admis apelul declarat de

Ecaterina Andronachi, a casat parțial hotărârea primei instanței în partea respingerii acțiunii reconvenționale și a emis în această parte o nouă hotărâre privind admiterea acțiunii reconvenționale, fiind declarat nul contractul de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 și respinsă ca fiind nefondată acțiunea Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Ecaterinei Andronachi cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanței de apel neîntemeiate, rezultate din aprecierea incorectă a circumstanțelor pricinii și aplicarea eronată a normelor de drept, fapt care constituie temei de casare a deciziei pronunțate cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Conform art. 871 al. (1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract.

La termenul scadent, după cum a fost constatat, debitorul Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată nu a executat obligațiile ce rezultă din contractele de credit nr. 2389 din 15 septembrie 2009 și nr. nr. 2390 din 15 septembrie 2009.

Conform art. 572 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 575 al. (1) Cod civil, în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

După cum s-a stabilit, conform situației din 04 ianuarie 2013, Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată a format o datorie totală față de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” în mărime de 930 334,88 dolari SUA.

Principala obligație a împrumutatului este de a restitui împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract. Dacă împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a împrumutului.

Conform art. 1146 alin. (1) din Codul civil, prin contract de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului.

Astfel, fidejusiunea este o garanție personală și constă în angajamentul pe care și-l ia o persoană (fidejutor) față de creditor de a executa obligația debitorului principal în cazul că acela nu o va executa. Deci, fidejutorul este ținut să răspundă pentru neexecutarea totală sau parțială a obligației principale și încetează o dată cu stingerea obligației garantate.

Potrivit pct. 1.3 al contractului de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 Ecaterina Andronachi în calitate de fidejutor răspunde în limita valorii creditului în

mărime de 359 000 USD conform contractului de credit nr. 2389 din 15 septembrie 2009 și 176 000 USD conform contractului de credit nr. 2390 din 15 septembrie 2009.

Avînd în vedere că Ecaterina Andronachi s-a angajat expres prin contractul de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011, aceasta urmează să răspundă pentru neexecutarea obligației debitorului ce rezultă din contractele de credit nr. 2389 și nr. 2390 din 15 septembrie 2009.

Conform art. 1156 al. (1) Cod civil, în cazul neexecutării obligației principale, fidejutorul și debitorul sînt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Norma în cauză stabilește că debitorul și fidejutorul vor răspunde solidar în toate cazurile, în afară decît dacă contractul nu prevede răspunderea subsidiară a fidejutorului. Răspunderea solidară înseamnă că creditorul este în drept să ceară executarea obligației (repararea prejudiciului) fie de la debitor, fie de la fidejutor sau de la ambii concomitent, rămîine la discreția creditorului de a alege modalitatea exercitării dreptului său.

Drepturile fidejutorului în cazul dat nu vor fi lezate, or legiuitorul a reglementat dreptul de regres al fidejutorului către debitor, pentru a percepe de la acesta tot ceea ce a fost plătit creditorului.

Or, în calitate de fidejutor, conform contractului de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011, Ecaterina Andronachi a garantat personal față de creditor executarea obligației debitorului principal, în cazul că acesta nu o va executa.

În circumstanțele descrise mai sus, instanța de apel eronat a respins ca fiind nefondată acțiunea Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Ecaterinei Andronachi cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei, în cazul în care ultima a garantat personal față de creditor pentru neexecutarea obligației debitorului.

În acest context, survine răspunderea solidară a debitorului Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată și a fidejutorilor Ecaterina Andronachi și David Brodsky față de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, concluzie justă reținută de prima instanță.

Colegiul relevă că instanța de apel eronat a admis acțiunea reconvențională a Ecaterinei Andronachi și a declarat nulitatea contractului de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011.

După cum urmează din actele cauzei, prin cererea reconvențională depusă de Ecaterina Andronachi, ultima a solicitat declararea nulității contractului de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2011 încheiat între Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” și Ecaterina Andronachi, pe motiv că a fost dusă în eroare și prin mijloace viclene a fost determinată de a semna contractul de fidejusiune. Totodată a susținut că colaboratorii Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” cunoșteau că nu este vorbitoare a limbii de stat și nu putea să înțeleagă sensul contractului de fidejusiune, întrucât ea nu a intenționat să semneze un astfel de contract.

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție consideră drept eronată concluzia instanței de apel că Ecaterina Andronachi a fost încredințată că semnarea contractului de fidejusiune este o condiție în legătură cu numirea sa în calitate de administrator al Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată , fără a avea consecințele răspunderii patrimoniale.

Astfel instanța de recurs reține că conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 222477 din 09 februarie 2011, Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată a fost fondată la 27 februarie 2007, având în calitate de administrator pe David Brodsky, iar în calitate de asociați pe David Brodsky cu cota-parte de 50%, Ecaterina Andronachi cu cota-parte de 35 % și Ghenadie Jemănean cu cota-parte de 15% (f.d. 180, Vol. I).

Potrivit deciziei Camerei Înregistrării de Stat privind înregistrarea modificărilor din 29 martie 2011 și extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 224959 din 29 martie 2011, administrator al Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată este Ecaterina Andronachi (f.d. 180-181, Vol. I).

Totodată conform ordonanței privind începerea urmăririi penale din 27 iunie 2011 a procurorului Procuraturii Anticorupție s-a stabilit că conform contractului de ipotecă nr. 6759 din 16 septembrie 2009, Cooperativa de producție și comerț „Salutare” a cărei administrator este Ecaterina Andronachi a gajat bunurile imobile care îi aparțin ultimei cu drept de proprietate și anume imobilul și terenul cu suprafața de 0,98 ha din str. Hîncești 160 mun. Chișinău în folosul Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată în scopul obținerii creditelor conform contractelor de credit nr. 2389 și nr. 2390 din 15 septembrie 2009 (f.d. 107-108, Vol. I).

Cele enunțate mai sus denotă faptul că Ecaterina Andronachi la momentul semnării contractului de fidejusiune nr. 2389 adică la 31 martie 2011 și la momentul prezentării la Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” în legătură cu numirea sa în calitate de administrator a Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, cunoștea despre existența și întinderea obligațiilor acesteia față de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”.

Totodată potrivit materialelor pricinii, se confirmă faptul că Ecaterina Andronachi s-a prezentat de câteva ori la Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” în legătură cu numirea sa în calitate de administrator.

Astfel la 30 martie 2011, Ecaterina Andronachi s-a prezentat la Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” unde a semnat declarația solicitantului – persoană Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată juridică, declarația privind identitatea beneficiarului efectiv, fișă cu specimen de semnături și amprenta ștampilei, iar peste o zi , la 31 martie 2011 a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 2389 între Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” în calitate de creditor și Ecaterina Andronachi în calitate de fidejutor (f.d.198-199, 202, Vol. I).

Luînd în considerație cele invocate mai sus, instanța de recurs consideră neîntemeiată și declarativă concluzia instanței de apel că Ecaterina Andronachi a fost încredințată că semnarea contractului de fidejusiune este o condiție în legătură cu numirea sa în calitate de administrator al Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, or contractul de fidejusiune a fost semnat la 31 martie 2011, adică peste o zi de la semnarea celorlalte înscrisuri.

Totodată instanța de recurs consideră neîntemeiat și argumentul Ecaterinei Andronachi susținut de instanța de apel precum că nu este vorbitoare a limbii de stat și nu a avut posibilitate de a înțelege sensul contractului de fidejusiune.

În acest context, este de reiterat că Ecaterina Andronachi a avut la dispoziție timp suficient pentru a se documenta pentru ce semnează, de asemenea a avut posibilitate de a solicita Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” în cazul în care nu cunoaște limba de stat un traducător, fapt care nu a fost efectuat și probat de intimată, iar atitudinea neglijentă a ultimei față de clauzele contractului de fidejusiune nu-i poate fi imputabilă Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”.

Or, din conținutul acțiunii reconvenționale depuse de Ecaterina Andronachi, rezultă că aceasta a făcut cunoștință cu condițiile actelor juridice, nu a avut careva obiecții față de acestea, precum și a cunoscut toată informația reală vis-a-vis de contractele de credit. Mai mult, conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice Ecaterina Andronachi este asociat al Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată cu cota ce constituie 35 %, astfel deținând cunoștințe în domeniul nu poate invoca vicierea consimțământului ei (f.d.180, Vol. I).

Prin urmare circumstanțele menționate atestă faptul că Ecaterina Andronachi și-a exprimat acordul la încheierea contractului de fidejusiune nr. 2389 din 31 martie 2009, precum și la semnarea acestuia, fiind informată asupra tuturor clauzelor contractuale, luînd în considerație că conform pct. 1.2 al contractului de fidejusiune menționat, fidejuserul Ecaterina Andronachi a garanta personal, asumîndu-și obligația să răspundă solidar cu debitorul Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, în fața creditorului Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”, pentru onorarea integrală a obligațiilor acesteia aferente contractelor de credit nr. 2389 și nr. 2390 din 15 septembrie 2009, încheiate între bancă și Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată.

Răspunderea Ecaterinei Andronachi față de bancă în temeiul contractului de fidejusiune menționat nu a fost condiționată de lipsa sau existența gajului sau a altor tipuri de asigurare. Mai mult ca atât, încheierea contractului de fidejusiune produce efecte juridice, născînd obligații pentru Ecaterina Andronachi, care urmau a fi executate în situația în care Întreprinderea cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată nu și-a onorat obligațiile asumate conform contractelor de credit.

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept eronată invocarea din oficiu de către instanța de apel a nulității absolute a contractului de fidejusiune, constatînd, că acesta a fost încheiat în baza unei erori considerabile, existînd o falsă reprezentare referitor la natura acestui act juridic.

Instanța de recurs menționează că temeiul nulității actului juridic, prevăzut de art. 227 Cod civil, este un temei al nulității relative, dar nu absolute. Prin urmare instanța de apel nu a fost în drept să invoce din oficiu nulitatea actului juridic a contractului de fidejusiune, în temeiul art. 227 Cod civil. Aplicarea în acest caz a prevederilor art. 217 Cod civil este eronată.

Mai mult decît atît, nulitatea absolută a contractului de fidejusiune a fost invocată de către instanța de apel pe motiv că, acesta a fost încheiat în baza unei erori considerabile, existînd o falsă reprezentare referitor la natura acestui act juridic prin faptul că Ecaterina Andronachi a fost încredințată că semnarea contractului de fidejusiune este o condiție în legătură cu numirea sa în calitate de administrator al Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată.

În acest context Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, pentru ca eroarea să constituie temei de anulare a actului juridic civil este necesar ca ea să fie considerabilă și să se refere la trei elemente importante: natura actului juridic, calitățile substanțiale ale obiectului actului juridic și părțile actului juridic.

În decizia contestată instanța de apel nu face referire la vre-un element din cele trei sus-menționate, fapt ce a condiționat aplicarea și interpretarea eronată a normei de drept material.

Totodată, instanța de recurs menționează că pentru ca eroarea să fie temei de anulare a actului juridic, este necesar ca eroarea să fie determinantă pentru încheierea convenției, adică mijloacele viclene utilizate de una dintre părți să fie de așa natură, încît să fie evident că fără aceste mijloace, cealaltă parte nu ar fi încheiat actul.

Din materialele pricinii nu rezultă careva temeiuri de declarare nulă a contractului de fidejusiune pe motiv de viciere a consimțămîntului. Mai mult Ecaterina Andronachi nu a administrat probe în sensul dat.

Este de menționat și faptul, că în cadrul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine, că semnătura din contractul de fidejusiune aparține Ecaterinei Andronachi și că contractul a fost semnat benevol, fără careva constrîngeri (violență fizică sau psihică) sau amenințări din partea cărorva persoane. Mai mult decît atît, semnarea de către Ecaterina Andronachi a contractului de fidejusiune sus-menționat denotă exprimarea voinței acesteia la încheierea contractului și, respectiv, la apariția drepturilor și obligațiilor în baza acestui contract.

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră eronată aplicarea de către instanța de apel a prevederilor art. 567-571 Cod civil și neîntemeiată calificarea contractului de fidejusiune ca fiind unul de preluare a datoriei, deoarece din materialele pricinii rezultă că intenția părților a fost de a încheia un contract de fidejusiune și nu unul de preluare a datoriei. Or conform

pct. 1.2 al contractului de fidejusiune, fidejutorul Ecaterina Andronachi își asumă obligația să răspundă solidar cu debitorul pentru onorarea integrală a obligațiilor acesteia aferente contractelor de credit nr. 2389 și nr. 2390 din 15 septembrie 2009, încheiate între creditor și debitor. Prin urmare obiectul contractului de fidejusiune nu este preluarea riscului neexecutării, iar concluzia instanței de apel în acest sens este una neîntemeiată, dar și contrară intenției părților.

Nu poate fi reținută nici concluzia instanței de apel că pentru Ecaterina Andronachi lipsea cauza imediată la încheierea contractului de fidejusiune, or din prevederile art. 1146 alin. (1) Cod civil rezultă că fidejutorul se obligă față de creditor să execute gratuit sau oneros obligația debitorului, deci caracterul gratuit nu denotă lipsa cauzei la încheierea acestuia.

Circumstanțele descrise mai sus denotă valabilitatea contractelor de fidejusiune contestate de Ecaterina Andronachi, iar decizia instanței de apel în partea dată urmează a fi casată cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), CPC, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Blue Ice Real Estate” Societatea cu Răspundere Limitată, Ecaterina Andronachi și David Brodsky cu privire la încasarea datoriei contractuale.

Hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2014 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală